

POSLOVNO-KOMERCIALNA ŠOLA CELJE
Poklicna in strokovna šola

DELOVNE NAVADE MED MLADIMI

Avtorice:

Milena KUKOVIČ, 2. h
Maja JANŽEKOVIČ, 2. h
Jasna KOŽUH, 2. h

MENTORICA:

mag. Metka Bombek, univ. dipl. ekon.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2007

POSLOVNO – KOMERCIALNA ŠOLA CELJE

DELOVNE NAVADE MED MLADIMI

Mentorica :mag. Metka Bombek

Raziskovalke: Milena Kukovič, 2. h
Maja Janžekovič, 2. h
Jasna Kožuh, 2. h

Celje, marec 2007

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo mentorici mag. Metki Bombek za pomoč, trud ter odlične predloge in nasvete pri izdelavi naše raziskovalne naloge. Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim, ki so nam na tak ali drugačen način pomagali pri vsebinski in tehnični ureditvi raziskovalne naloge.

POVZETEK	4
1 UVOD	5
1.1 KRATKA OPREDELITEV PROBLEMA RAZISKAV	5
1.2 RAZISKOVALNI CILJI IN NAMEN NALOGE	5
1.2.1 CILJI NAŠE RAZISKAVE:	5
1.2.2 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	6
1.3 HIPOTEZE	6
1.4 RAZISKOVALNE METODE	7
2 TEORETIČNI DEL	8
2.1 Opredelitev in pomen delovnih navad	8
2.2 Kako nastanejo ocene	8
2.3 Kako deluje mišljenje	8
2.4 Kako se pravilno učiš novih besed	9
2.5 Iskanje informacij	11
2.6 Družina in ulica	12
2.7 Teritorialna preventiva	13
2.8 Obsežnost in uspešnost preventive	16
2.9 Medijske navade med slovenskimi mladostniki	17
3 EMPIRIČNI DEL	22
3.1 ANKETA	22
4 OVREDNOTENJE HIPOTEZ	39
5 SKLEPNE MISLI	40
6 LITERATURA	41
7.1 ANKETNI VPRAŠALNIK	42

POVZETEK

DESKRIPTORJI: navade, delovne navade, razvade, delo, učenje

Pogosto beremo razprave o tem, ali so dijaki preveč obremenjeni s šolskim delom in z drugimi aktivnostmi. Precej časopisov in strokovnjakov namenja temu problemu veliko časa in besed.

V raziskovalni nalogi smo želele raziskati, kakšne navade imajo mladi oziroma dijaki, da so tako preobremenjeni.

Skozi raziskovalno nalogo smo ugotovile, da dijaki strokovne šole namenjajo zelo malo časa učenju in drugim šolskim zadolžitvam. Večidel svojega prostega časa namenjajo raznim razvadam, pretirano gledanje filmov na DVD, igranje igrice na računalnik in podobno. Veliko dijakov dela rajši preko študentskega servisa v naših večjih trgovskih centrih in drugih malih podjetjih, ki si s tako delovno silo zmanjšujejo stroške za zaposlene. Dijaki svoje navade ocenjujejo kot dobre, čeprav se strinjajo, da namenijo premalo časa učenju in šoli. Ugotovile smo, da šola ni kriva za preutrujenost dijakov, temveč njihovo koristno ali nekoristno izrabljaje prostega časa, ki si ga vzamejo dijaki v prevelikih količinah, kar se kaže v rezultatih njihovega učenja uspeha in preutrujenosti...

1 UVOD

Vedno pogosteje slišimo, da so dijaki preobremenjeni v šoli in z dejavnostmi izven šole. Tako starši kot dijaki se pritožujejo, da imajo toliko učenja in ostalega dela, da so pretrujeni, zato so neuspešni v šoli in se sproščajo na razne nedovoljene načine.

Zato je danes prava umetnost za dijaka najti neko pravo pot oziroma razmerje med časom porabljenim za šolske in obšolske dejavnosti, ter časom za stvari, ki ga sproščajo oziroma prostim časom.

1.1 KRATKA OPREDELITEV PROBLEMA RAZISKAV

V raziskovalni nalogi smo želele raziskati, kakšne so navade glede porabe prostega časa pri mladih, oziroma kaj preprečuje mladim, da bi svoj prosti čas uporabno in koristno izrabili, tako kot to pričakujejo šole, starši in širša družba.

V empiričnem delu smo skušale s pomočjo ankete izvedeti oziroma oceniti, na kakšen način dijaki »zapravljajo« svoj čas, ki bi ga morali nameniti učenju, dejavnostim in učinkoviti sprostitvi, ki bi jim dala novih moči za šolske uspehe.

1.2 RAZISKOVALNI CILJI IN NAMEN NALOGE

1.2.1 CILJI NAŠE RAZISKAVE:

Z našo raziskovalno nalogo želimo raziskati naslednje:

- Kakšne so delovne navade mladih.
- Kaj menijo mladi o svojih delovnih navadah.
- Kako se mladi odločajo glede porabe prostega časa.
- Na kakšen način mladi najbolj porabljajo svoj prosti čas.
- Dejavniki, ki vplivajo na povečanje delovnih navad.
- Dejavniki, ki vplivajo na zmanjšanje delovnih navad.

1.2.2 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Zagotoviti pregled, kateri dejavniki vplivajo na zmanjšanje delovnih navad mladih in kateri delovne navade mladih povečujejo.

1.3 HIPOTEZE

H-1: Anketiranci menijo, da namenijo dovolj časa šolskemu delu.

H-2: Anketiranci ocenjujejo svoje navade kot dobre.

H-3: Anketiranci največ prostega časa namenijo gledanju filmov na DVD.

H-4: Anketiranci menijo, da je najpomembnejši šolski predmet slovenski jezik.

1.4 RAZISKOVALNE METODE

V raziskovalni nalogi smo uporabile primarne in sekundarne metode raziskovanja. Kot primarno metodo smo uporabile anketo, ki smo jo sestavile v obliki vprašalnika. Dijake smo anketirale v januarju tega leta. Anketirale smo 98 dijakov različne starosti in programov. Nepravilno izpolnjene anketne vprašalnike smo izločile. Pri sekundarni metodi smo uporabile različno strokovno literaturo. Na izbrano temo raziskovalne naloge in je navedena v virih.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Opredelitev in pomen delovnih navad

Službe ki jo opravljamo danes, si nismo sami zbrali. Opravljamo delo učenke oz učenca, dijakinje oz dijaka, kar pomeni obvezni delovni čas v šoli ter sem ter tja kakšne počitnice. Vse ostalo delo si moramo organizirati sami. Da bi bili v svojem poklicu uspešni, se moramo veliko učiti. Napredovanje v višji razred je možno le, če smo dobri, to pa je včasih kar težavna naloga.

2.2 Kako nastanejo ocene

Učitelji vrednotijo naše znanje in odnos do predmeta in to izrazijo v obliki ocene. Na to oceno vplivajo tudi prizadevnost, urejenost in pozornost. Vendarle pa je za oceno odločilno predvsem naše znanje. Vsak učni predmet ima točno določeno področje vedenja, znotraj katerega imamo kot učenci možnost, da zahtevane podrobnosti povemo ali napišemo pravilno ali napačno.

2.3 Kako deluje mišljenje

Pri delovanju možganov gre za delitev dela. To pomeni da sta možganski polovici usposobljeni in odgovorni vsaka za svoje naloge. Intenzivno se učimo takrat, kadar pri tem zaposlujemo obe polovici možganov in ju med seboj tudi povezujemo. Leva možganska polovica je odgovorna za logiko in prostorske predstave. Njena področja so: poslušanje, govor, branje, pisanje, računanje, razvrščanje, postavljanje pravil, razčlenjevanje zaznavanje podrobnosti.

Desna polovica pa je odgovorna za ustvarjalnost in čutnost. Njena področja so: domišljija, slikovne predstave, slikanje, risanje, igranje vlog, okušanje, vonj, otip, občutek za ritem, ples, glasba, petje, prepoznavanje šumov, igra, zgodbe, ustvarjanje pregleda, rime, prepoznavanje in pomnjenje oseb.

V spominu nam ostane:

10% tistega kar preberemo

20% tistega kar slišimo

30% tistega kar vidimo

50% od tistega kar slišimo in vidimo hkrati

70% od tega, kar sami povemo

90% od tistega kar sami naredimo

Obstaja več načinov učenja. V glavnem razlikujemo med tremi učnimi tipi: bralni učni tip, slušni učni tip in vizualni učni tip.

2.4 Kako se pravilno učiš novih besed

Naši možgani informacije shranjujejo v različne predale spomina. Vsaka nova informacija se najprej shrani v ultra kratkotrajni spomin, od koder se nato transportira v kratkotrajni spomin. Nove besede bodo v ostale v dolgotrajnem spominu, če jih bomo uporabljali.

Pet zlatih pravil učenja

Ko se učiš besede uporablaj vsa svoja čutila.

Na dan se nauči največ 7 novih besed.

Med učenjem posameznih blokov naj preteče vsaj 20 minut, da bo učenje uspešno.

Nikoli se ne uči novih besed prej ali po tem, ko si se učil drugi tuji jezik ker je nevarno, da pomešaš pomene besed v obeh jezikih.

Vsak dan se nauči 7 novih besed (razen ob sobotah, nedeljah, praznikih in počitnicah).

Na voljo je kar nekaj načinov, kako izboljšati znanje tujih jezikov. Začne se z rednim ponavljanjem besed in konča s potovanjem v deželo kjer je jezik doma ali pa morda kar z življenjem tam.

Vsi poznate ta občutek- kadar koli moraš neko stvar razložiti, ne veš, kako začeti. To je še bolj očitno, kadar govoriš o kakšni razburljivi temi, kjer te prevzamejo čustva in ne veš, kaj je pomembno in kaj ne. Najprej je pomembno, da se omejiš zgolj na dejstva in svoje osebno mnenje.

Premi govor

Nič ni bolj dolgočasnega kot branje teksta, ki je sestavljen iz stavkov, ki jim ni videti konca in se vlečejo kot jara kača. Zato je bolje, da občasno uporabiš premi govor oziroma citiraš izrečene besede v narekovajih. Posamezen citat naj bi vseboval dva do tri stavke in ne več. Pri citiranju posamezni besed moramo biti pazljivi, da ne bo v tekstu preveč narekovajev.

Zgradba povedi

Izogibaj se preveč zapletenim povedim. Z uporabo vrinjenih stavkov postane pripoved za poslušalca manj pregledna.

Pravilna izbira besed

Če uporabljaš krajše in enostavnejše besede, bodo tvoji teksti razumljivejši, lažje si jih bomo zapomniti in napravili bodo močnejši vtis. Nikoli ne dolgovezi z izrazi in s strokovnimi izrazi ali tujkami. Pomembno je tudi, da ne uporabljaš stalno enih in istih izrazov. Poleg tega ni priporočljivo v spisu uporabljati tujk. Ne glede na to, ali boš svoj izdelek predal ustno ali pisno, je pomembno, da o neki stvari poročaš in s svojim poročilom predaš drugim neke informacije.

Prikaz vsebine

Kadar sestavljaš prikaz vsebine, naj ti bo vodilo misel, da mora biti obnova sestavljena tako, da bo poslušalec originalno besedilo dobro spoznal in mu ga ne bo treba prebrati. Vaš prikaz vsebine mu bo dal dovolj bistvenih informacij, ki bodo stvarne jasne, točne in kratke. V tej fazi vaše mnenje ali vaš osebni odnos do besedila nista pomembna. Lahko ju sicer dodate na koncu, a mora biti jasno povedano, da gre za tvoje osebno mnenje. Besedilo razdelite na uvod, jedro in zaključek in napišite vsebino v sedanjiku.

Preden začnete z jedrom, premislite kakšna je zgradba besedila, kdo je glavna oseba oziroma glavne osebe, kateri dogodki so najpomembnejši in katere besede so značilne.

Karakterizacija (opis značajev oseb)

Kadar želite opisati značaj neke osebe, morate slediti njeni vlogi in ugotoviti, katere so njene značajske posebnosti in v katerih stvareh se razlikuje od drugih oseb.

V osnovi poznamo tri oblike karakterizacije:

- Tipska karakterizacija se poslužuje posploševanja, zanemarja enakosti in posebnosti.

- Individualna karakterizacija želi osebo predstaviti v njeni enkratnosti in neponovljivosti .
- Literarna karakterizacija se uporablja se za osebe iz romanov. Ta nam želi predstaviti osebo kot posameznika, le da ta oseba ni iz mesa in krvi, ampak živi le v besedi.

2.5 Iskanje informacij

Večina šolarik in šolarjev pri sestavljanju referatov pomoč še vedno poišče v enciklopedijah, ki jih imajo njihovi starši doma na knjižni polici. Za res dober referat rabite kaj več kot nekaj številik in dejstev.

Poznamo nekaj institucij, ki objavljajo rezultate svojih raziskav:

- Strokovna literatura
- Knjižnica
- Muzeji
- Galerije
- Arhivi občinskih organov
- Mestna hiša
- Turistične brošure
- Upravni organi
- Reklamna podjetja
- Tv radio postaje
- Kinematografi
- Znamenitosti
- Internet

Arhivi

To so ustanove, ki zbirajo pisne dokumente, jih urejajo in registrirajo. Vsaka država ali mestna oblast ima svoj arhiv prav tako ga imajo tudi politične stranke, cerkev, združenja, muzeji in celo tovarne. Tudi na internetu pod naslovom arhiv najdemo zagotovo kaj uporabnega.

Informacijski centri

To so ustanove, ki zbirajo dokumentacijo, jo urejajo in jo ponujajo na ogled tistim, ki jih zanima. Večina pokrajin ima svoje informacijske centre. Tam se najde veliko zanimivih podatkov.

Knjižnice

Med knjižničarske dejavnosti sodi sistematično zbiranje, strokovno obdelovanje, hranjenje in predstavitev knjižničnega gradiva in njegovo dajanje v uporabo.

V Sloveniji najdemo naslednje vrste knjižnic:

- Splošno- izobraževalne knjižnice (namenjene so vzgoji in izobraževanju)
- Šolske knjižnice (namenjene so potrebam učencev in učiteljev v osnovnih in srednjih šolah)
- Visokošolske oz. univerzitetne knjižnice (namenjene so predvsem vzgojno-izobraževalnemu in raziskovalnemu oz. umetniškemu delu ter potrebam študentov na visokih šolah oz. univerzah).
- Specialne knjižnice (namenjene so strokovnemu in raziskovalnemu delu na posameznih področjih dela)
- NUK (narodna in univerzitetna knjižnica)

2.6 Družina in ulica

Na osnovi splošno znane sistemske teorije DRUŽINE, različni avtorji raziskujejo in odkrivajo vzroke mladostniških vedenjskih motenj in mladostniškega kriminala.

To je način medsebojnih družinskih interakcij, kjer je mogoče najti vzroke mentalnih bolezni, jemanja drog, pitja, itd.

Mladostnik se po navadi identificira s starševsko podobo o sebi, ki je staršem služila kot obrambni mehanizem, kar pomeni, da bo njegovo subjektivno doživljanje verjetno v marsičem samo odsev prizadevanj njegovih staršev.

Starši lahko otrokom pripisujejo vloge na zelo spremenljiv način. Tako se lahko zgodi, da je otrok v isti družini hkrati pootročen ali odrasel. Moč tega medsebojnega povezanega sistema prispeva k motenemu razvoju otrokovega jaza.

V družinah s shizofrenim mladostnikom se starši bojijo, da bi odkrita agresivnost uničila zakon. Mladostnik je napeljan k temu, da v družini nosi vlogo grešnega kozla in nato oblikuje negativno identiteto. Počuti se odvečnega in se ni sposoben braniti, saj se boji, da ga bo uničila njegova lastna agresivnost.

V družinah z depresivnim mladostnikom enega od staršev zaznavajo in dojemajo kot neuspešnega in poraženega. Mladostnik se čuti dolžnega in prisiljenega, da igra vlogo družinskega »rešitelja«, da brani samospoštovanje in samozavest dominantnega roditelja. Njegov neuspeh pomeni zavrnitev. Ti starši pogosto hvalijo mladostnika pred drugimi, nikoli pa ne pohvalijo mladostnika samega.

Na osnovi raziskav teh družin so osnovni razvojni cilji zablokirani. Z gotovostjo lahko trdimo, da bodo ti mladostniki iz neurejenih družin iskali prostor na ulici. Osnovni cilj mladostnika na ulici je, da preko manipulacije ali preoblikovanja zunanje realnosti okolje priredi tako, da to ustreza in postane skladno z njegovimi občutki, ki jih je doživljal. Zato poznamo različne oblike uličnega življenja, oz. klape, ki se med seboj ostro razločujejo. Vsaka klapa ima svojo identiteto, strukturo in cilje.

V bistvu mladostnik na ulici z drugimi počne točno to, kar so z njim počeli v njegovi družini, oz. poskuša ponoviti dramo z drugimi mladostniki ali s klapami na ulici, z upanjem, da bo na ulici razrešil konflikte svoje družine, ki pa so postali del njegovega psihičnega življenja.

Tako lahko ulica mladostniku postane nova družina, na ulici si ustvari podobne odnose, s podobnimi vedenjskimi, čutenjskimi in mišljenjskimi vzorci, kot jih je bil vajen v domači družini. Na ulici bo aktiviral in skušal razrešiti starševska depresivna čustva tako, da bo užival alkohol in mamila; na ulici bo odigral starševska neobvladljiva agresivna občutja s tem, da bo zabredel v mladostniški kriminal; ali pa bo na ulici ponovno postal žrtev agresije, posilstva in razvratištva, ker bo tudi na ulici postal prilagodljiva tarča za nerazrešene konflikte drugih mladostnikov.

Na osnovi tega proučevanja smo prišli do zaključka, da mladostniki z moteno osebnostjo postanejo potencialni kandidati uličnega življenja. Gre za svojevrstno strukturo v teh družinah, katerih mladostniki so žrtve starševskih konfliktnih psihičnih vsebin, ki pa jih zanikajo in projicirajo v svoje otroke. Tako ti mladostniki na ulici ustvarjajo podoben model odnosov, kakršnih so bili vajeni v svojih družinah.

2.7 Teritorialna preventiva

V »svetovni vasi«, v kateri danes živimo, lahko z daljinskim upravljavnikom za TV izberemo tisto, kar želimo gledati in nam je všeč.

Če pogledamo vsebino TV novic (vojna, nasilje, prevare, itd.), nas lahko počasi vpeljejo v položaj, v katerem se ne moremo več pravilno, ali vsaj po svojih prepričanjih in nazorih, usmerjati.

Nimamo homogene kulture. Zdi se, da prevladujejo razlike in razlikovanja na vseh področjih:

- rasna
- religiozni
- etnični konflikti,
- krvave vojne,
- nesporazumi,
- kraja družbenega premoženja,
- problemi na področju družinske vzgoje,
- naraščanje mladinskega prestopništva, kriminala, samomorov, itd.

To so problemi, ki dobijo v javnem obveščanju svoj poudarek. Tu nenehno prikazujejo sliko krize na tem področju.

V takem položaju se nekateri zaprejo sami vase in nemo opazujejo stvari, nekateri pa reagirajo tako, da se vključujejo v prostovoljne in dobrodelne organizacije ali združenja za samopomoč najslabotnejšim in pomoči potrebnim. Tako prostovoljno vključevanje in angažiranje na socialnem področju ni nepomembno, kajti to je preizkus kako zopet ovrednotiti svoje življenje in najti njegov smisel.

Vprašanja, ki jih danes mladi bolj poredko izražajo, postajajo tudi vprašanja odraslih samih. Odrasli namreč ugotavljajo, da so odtujeni mlademu rodu, za katerega so menili, da so mu odprli vse poti za zblíževanje in razumevanje. Z ene strani je to veliko razočaranje, z druge pa velika prednost, da se danes morajo zopet spraševati, kaj je tisto, kar lahko kot vrednote prenašajo na mlajšo generacijo.

Danes mladi svojih vzgojiteljev in odraslih ne silijo k izpraševanju vesti ali k temu, da kritično pretehtajo svoje delovanje ter o tem dajo odgovor. Ne zahtevajo kekega spreobrnjenja od preteklosti, ki je gotovo bila polna načrtov, ki so se bolj ali manj tudi uresničili. Morda samo zahtevajo, da zopet odkrijejo, na zelo jasen in prosojen način, tiste rezerve in tiste vzgojne vrednote, za katere so mislili, da so že definirane in same po sebi umevne.

Evropske dežele namenjajo pozornost preventivi že več kot 15 let. V tej smeri so se rojevale različne pobude.

- Prvo veliko dejanje ministrstev za socialo je bilo narejeno na področju načrtnega obveščanja o drogah. Npr.: »Kdor kadi marihuano, se spremeni v okostnjaka«. Danes je taka propaganda usmerjena bolj pomirjevalno: »Družine se odločajo za življenje«, »Bolje nogomet, kot pa igla« Ta način preprečevanja zasvojenosti je milo rečeno nekoristen, če že ne škodljiv. Tistemu, ki je že zašel v svet mamil, lahko na vsakih 10 metrov prilepite plakat z umirajočim narkomanom, pa ga to ne bo prav nič motilo.
- Drugi poskus je bilo odpiranje raznih ustanov v prid mladim. Nudile so jim prostore, kjer so se lahko zbirali in preganjali prosti čas. Učinek na tem področju je bil zelo slaboten. Težava je v tem, da takšna središča obiskujejo navadno tisti, ki imajo že nešteto drugih možnosti, ali da postanejo zaprt prostor za tiste, ki so že zaznamovani. Pomemben vzrok ne vključevanja mladih v take ustanove je strah pred podrejenostjo in redom, ki ga takšna ustanova zahteva.
- Tretji poskus bi lahko imenovali zasebna skrb za družbeno blaginjo ali privatna sociala. Razna združenja, skupine prostovoljnih sodelavcev, župnijske skupnosti so šle na področje preventive in so nudile svoje prostorske in človeške rezerve. Ta način preventive ponuja zelo veliko, ker uporablja naravne rezerve določene skupnosti, ki niso le zelo koristne, ampak jih drugod tudi ni mogoče najti. Plačuje se samo izvajanje dobrih in dokumentiranih načrtov.
- Četrti poskus, ki poteka še danes, obstaja v načrtovani preventivi na posameznih področjih. To je celosten načrt, katerega temeljno načelo je, da prinese prevencijo v okolje, kjer živijo mladi in ne sili mladih v okolja, kjer se uporablja prevencija.

Načrtna preventiva je nekakšna strnitev ali sinteza prejšnjih poskusov, saj združuje delovanje za obveščanje in vrednotenje, krajevna središča in sodelovanje s skrbjo za družbo na zasebnem področju. Gre za kompetentno preventivo. Po petnajstih letih preizkušanja je prišel trenutek, da se opredelijo oblike preventive, ki so res ustrezne in da se določi, kakšne odgovornosti in usposobljenosti preventiva zahteva.

Osebe z motnjo v duševnem razvoju, narkomane, starejše in onemogle osebe, osebe, ki ne morejo skrbeti zase, še vedno zapiramo in osamljamo, kakor se je to nekoč delalo z gobavci

ali s tistimi, ki so imeli kakšno nalezljivo bolezen. Toda vedno bolj narašča število mladinskih zločinov in prestopništev, ki polnijo popravne domove in zapore: nezaposlenost narašča posebej med mladimi; na naših cestah je vse več narkomanov, ki se spreminjajo v tavajoče brezdomce. Vse to zahteva drugačno družbo, ki ne bo ljudi izključevala, ampak jih dejavno vključevala kot svoje člane.

Preventiva danes ne pomeni, da bodo izginili kriminal, bolezen in smrt, toda to je edini način, ki nam daje upanje, da se bo število teh pojavov v prihodnosti zmanjšalo.

Prvi razlog, zakaj je danes pomembna preventiva, je naša kulturna občutljivost. Naša kultura vedno izraža občutljivost za kvalitetno življenje. Krščanstvo, renesansa, razsvetljenstvo, industrijska in moderna doba so vedno upoštevali posameznika, ki naj se izogiba slabega pod imenom greh, nezmožnost, nevednost ali revščina in se usmerjal v bolj kvalitetno in človeka dostojno življenje.

Drugi razlog za preventivo je v tem, da se kriminal in prestopništvo ne zmanjšujeta brez preventive, ampak se vedno bolj in bolj razširjata. Ne moremo nepristransko opazovati, kako posamezniki škodijo sebi in se uničujejo ter delajo to tudi drugim v svojem okolju.

Gospodarski razlog je tretja stvar, ki nas danes sili v preventivo. Morali bi vedeti, da se danes vse manj denarja in pozornosti namenja za preprečevanje nekaterih katastrofalnih stvari.

Področje preventive:

	UGODJE	NELAGODJE
PRIHODNOST	<ul style="list-style-type: none"> • kulturna promocija • animacija • vzgoja • oblikovanje (formacija) 	<ul style="list-style-type: none"> • preventiva
SEDANJOST	<ul style="list-style-type: none"> • rekreacija • združenja 	<ul style="list-style-type: none"> • asistenca
PRETEKLOST	<ul style="list-style-type: none"> • terapija • prevzgoja • rehabilitacija 	<ul style="list-style-type: none"> • kurativa

2.8 Obsežnost in uspešnost preventive

PODROČJA	OBLIKE DELOVANJA	NAČINI POSEGANJA
Mladina	Obveščanje (informacija)	Predpisi in zakoni (normativa)
Družina	Povečanje občutljivosti	Ustanove (strukture)
Šola	Spodbujanje (animacija)	Usluge
Prosti čas	Vzgoja	Načrti
Delo	Oblikovanje (formacija)	

Ulica kot izhodiščna točka

Ulico lahko razumemo kot neko pot, smer, cesto. V tem pomenu predstavlja ulica nekaj dinamičnega, nekaj, kar vodi do določenega cilja. Toda pomen ulice, ki bo predstavljen tukaj, je nekoliko drugačen. Glede na to, da mladi z ulice ne vedo natančno, kam so namenjeni in kam jih bo pot pripeljala, ima ulica zanje nek poseben pomen.

Stvarnost ulice se spreminja glede na geografske značilnosti in simbolični pomen. Medtem ko predstavlja ulica nekega fanta iz evropskega vlemesta kraj, kjer se navezujejo stiki, pomeni za fanta iz brazilske metropole kraj zabave, preživetja, pa tudi zavetja pred vsakodnevnim nasiljem, ki ga doživlja znotraj družine oz. življenjskega teritorija.

Vsakdo ki pozna omenjeno področje, zagotovo dobro ve za številne razloge, zaradi katerih se mladostniki zatekajo na ulico.

Način umestitve mladostnikov na ulici se razlikuje od posameznika do posameznika, tako med začasnimi kot rednimi obiskovalci. Izkušnja uličnega dela je med adolescenti prepoznala nekatere like:

tiste, ki so prepuščeni ali osamljeni

tiste, ki se izkažejo za rizične,

tiste, ki jih vidimo kot nepopravljive

tiste, ki so negativni vodniki in jih označujemo kot »nevarne«

AKTIVIRANJE KOMUKACIJE: Gre za trenutek, ko ulični delavci na podlagi zbranih informacij vzpostavijo prvi stik. Mladostniki z ulice, organizirani v bande, se pogosto izkažejo kot sumničavi in nezaupljivi do prisotnosti tujcev, ki niso člani skupine. Pristop uličnega delavca zato terja previdnost in navadno predpostavlja posredovanje enega od mladostnikov: deluje kot posrednik. Mladostnik se odloči, da se bo spremenil le, če sogovornik predstavlja zanj pomenljivo odraslo osebo.

AKTIVIRANJE SKRBTVA: Prvi sprejem: Da bi ublažili nezaupanje mladostnikov, je dovolj, da jih povabimo v dom, kjer se bodo imeli priložnost srečati s tistimi, ki so že na tretji

stopnji procesa (zgornja shema-korak 3) in kjer bodo našli neko prvo pozornost do njihovih potreb. Kooptacija ali ločitev od bande, skupine, predstavlja prehod k tretji fazi postopka: trenutek odločitve med tem, ali bo mladostnik nadaljeval življenje na ulici ali pa se bo vključil v skupnost.

AKTIVIRANJE SOCIALIZACIJE: V tej fazi je pomembno, da mladostniki sodelujejo pri ustvarjanju pravil za vzdrževanje hiše. Nekaterim mladostnikom je potrebno ponuditi nadaljevanje šolanja. V tem obdobju je tudi potrebno načrtovanje prostega časa. Mladostniki še niso pripravljeni, da bi prevzeli redno delovno aktivnost.

AKTIVIRANJE ČUSTVENEGA ŽIVLJENJA: V prvi in drugi fazi je poudarek na sprejemanju, ki se kaže v obliki sprožanja odnosov na individualni ravni, v tretji je v ospredju socializacija, v četrti pa se začne intenzivneje odvijati proces ponovne vzpostavitve čustvenega ravnovesja.

Mladostnikom, ki imajo družino, je cilj vključiti jih vanjo. Ostalim je ponujena možnost, da živijo v družinskih hišah. V nekaterih primerih se lahko vzporedno prične uvajati delovne izkušnje: mladostniki, stari 14 let lahko pričnejo delati. Tako čez dan delajo. Pogostnost obiskovanja šole predstavlja mladostnikom velik napor, medtem ko delo pomeni odpiranje za neko novo resničnost.

AKTIVIRANJE SODELOVANJA: Ko mladostnik doseže polnoletnost, se mu namesto družinske hiše ponudi neke vrste mladinski hotel. Tukaj bo lahko delal in se tako preživljal ter skupaj s sovrstniki sodeloval pri vsakodnevni opravi v novi skupnosti, ki je bolj odprta in usmerjena k pripravi na samostojno življenje.

Mediji predstavljajo velik del sodobnega življenja. Razumevanje vloge medijev je odvisno predvsem od razumevanja razmerja med mediji in širšim družbenim kontekstom – prav gotovo na to relacijo vplivajo številni zunanji delavniki, kot so dostop do medijev, vpliv staršev, prijateljev, ... Vplivajo pa tudi notranji dejavniki, kot so osebni odnos do medijev, prejšnje izkušnje in nenazadnje tudi kritičnost presojanja medijskih vsebin.

2.9 Medijske navade med slovenskimi mladostniki

V raziskavi se je izkazalo, da fantje pogosteje gledajo televizijo kot dekleta. Na čas gledanja televizije še močneje kot spol vpliva starost. Izkazalo se je, da osnovnošolci bolj pogosto gledajo televizijo kot srednješolci. Pokazala, da pogostost gledanja televizije upada s starostjo, saj večina mladostnikov časovno manj gleda televizijo, ker namenijo več časa izven šolskim aktivnostim, delu in druženju z vrstniki.

Nekoliko manjše, a še vedno statistično značilne razlike se pojavijo pri učnem uspehu mladostnikov v zadnjem šolskem letu. Učenci in dijaki s slabšim učnim uspehom več gledajo televizijo kot njihovi kolegi z boljšim učnim uspehom. Pomemben je tudi tip krajevne skupnosti. V večjih krajih gledajo mladostniki televizijo bolj pogosto kot v manjših krajih na vasi. Ena izmed možnih razlag za takšen rezultat je, da imajo mladostniki na vasi manj prostega časa kot pa v mestih in s tem tudi manj razpoložljivega časa, ki bi ga lahko namenili gledanju televizije. Ugotovili so, da ima na vasi manj mladih televizijski sprejemnik v svoji

sobi in da je na splošno dostop do kabelske povezave oz. satelitskega sprejemnika manjši, to pa sta dejavnika, ki po vsej verjetnosti tudi vplivata na manj pogosto gledanje televizije mladostnikov, ki živijo na vasi. Eden izmed dejavnikov, ki bi lahko vplival na pogostost gledanja televizije, je možnost udejstvovanja v različnih dejavnostih med prostim časom (npr.: krožki, igrišča, ...) v okolju, kjer prebivajo mladostniki. Ena izmed možnih razlag za različno količino časa, posvečenega gledanju televizije, je, da starše nekaterih mladostnikov bolj skrbi zaradi nevarnosti zunanjega okolja in so posledično ti starši bolj nagnjeni k temu, da poskušajo zadržati mladostnike doma, to pa premore k večjemu gledanju televizije. Ne smemo pa pozabiti na vpliv zaposlenih mladostnikov (nekateri imajo več obveznosti, drugi manj) in s tem na različno stopnjo razpoložljivosti prostega časa.

Uporaba videorekorderja je pravzaprav zelo podobna uporabi televizije, predvsem zato, ker se uporaba videorekorderja neposredno veže na uporabo televizije, zaradi česar obstaja velika verjetnost, da so mladostniki uporabo teh dveh medijev enačili.

Tako je v sobah, kjer je nameščen glavni televizor, pogosto v fizični bližini tudi videorekorder, ki se tehnično neposredno veže na televizijski sprejemnik ter glasbeni stolp. Podobno pa se v bližini prostora, kjer je nameščen osebni računalnik, pogosto nahajajo tudi računalniške igrice in povezava z internetom. Do oblikovanja teh skupin naj bi prišlo predvsem zaradi tehnološke povezanosti posameznih medijev, obenem pa raziskovalci poudarjajo tudi podobnost motivov uporabe teh medijev. Pogostost uporabe videorekorderja je odvisna od starosti in šolskega uspeha. Videorekorder tako v večji meri uporabljajo mlajši kot starejši mladostniki, med tem pa najbolj pogosto tisti, ki imajo slabši šolski uspeh, v primerjavi z mladostniki, ki imajo boljši učni uspeh. Vzrokov za to je seveda več. Glede na to, da se uporaba videorekorderja skoraj v celoti veže na uporabo televizije, pa je povsem smiselno, da pri razlagi, zakaj na pogostost uporabe videorekorderja vplivajo prav starost in šolski uspeh, uporabimo iste argumente. Pri tem predvsem poudarjamo ugotovitve, ki razlike med starejšimi in mlajšimi mladostniki pri gledanju video kaset pripisujejo novemu trendu razpoložljivosti vedno večjega števila različnih vsebin, med katerimi mladostniki lahko izbirajo. To deloma tudi pojasnjuje, zakaj pri pogostosti uporabe videorekorderja ni razlik med fanti in dekleti – sodobne videoteke namreč nudijo vedno večjo izbiro različnih filmov, ki so namenjene tako enim kot drugim. Podobno je mogoče razložiti tudi vpliv šolskega uspeha na pogostost uporabe videorekorderja. Učenci in dijaki s slabšim učnim uspehom namreč več gledajo televizijo kot tisti, ki imajo boljši učni uspeh. Po vsej verjetnosti to velja tudi za uporabo videorekorderja. Seveda pa tudi velja, da je razmerje lahko ravno obratno – mladostniki imajo lahko slabši učni uspeh prav zato, ker več časa namenjajo gledanju televizije in video kaset.

Na pogostost branja knjig vplivajo spol, starost in učni uspeh. Knjige pogosteje berejo dekleta, mlajši in mladostniki z boljšim učnim uspehom. Dekleta se v večji meri posvečajo branju knjig kot fantje, ker je to ena izmed pristočasnih dejavnosti, ki bolj ustreza njihovim željam, po drugi strani pa se fantje pogosteje ukvarjajo s pristočasnimi aktivnostmi. Tudi razlike med starejšimi in mlajšimi mladostniki lahko pojasnujemo na ta način: predvsem je tu bistven dejavnik povečanje aktivnosti, ki so neposredno vezane na šolske dejavnosti (večja količina domačih nalog, zahtevnejše učenje za preizkuse znanja, manjša povezanost

prostočasnih dejavnosti ...), ki starejšim mladostnikom skorajda ne dopuščajo več časa za branje knjig, ki se ne nanašajo na učno snov. Vsekakor pa je neposredno razlikovanje med mladostniki z boljšim ali s slabšim učenim uspehom. Nedvomno velja, da so mladostniki z boljšim šolskih uspehom obenem tisti, ki kažejo večjo željo po znanju, spoznavanju novega, po kreativnosti in radovednosti, kar knjige nedvomno spodbujajo.

Pri proučevanju vpliva na pogostost branja revij, časopisov ali stripov (med tednom) regresijski model ni statistično značilen. To pomeni, da v model niso bile vključene ustrezne neodvisne spremenljivke ter da bi morali poleg sociodemografskih dejavnikov upoštevati tudi druge vplive. Lahko pa takšno stanje pomeni tudi, da je branje revij, časopisov in stripov med mladostniki že tako močno razširjeno, da med njimi ni razlik glede na navedene spremenljivke. Je pa opaziti vpliv starosti na pogostost uporabe teh medijev med vikendom, kar pomeni, da starejši mladostniki takrat tiskovine pogosteje prebirajo kot mlajši. Slednje je relativno razumljivo, saj so časopisi običajno tisti mediji, ki poleg televizije v največji meri zadovoljuje željo po informiranosti (v zadnjem času pa vedno bolj prevladuje internet).

Pri proučevanju t.i. medijev je treba najprej opozoriti na njihove specifične značilnosti. Raziskovalci medijev ugotavljajo, da gre pravzaprav za medije, ki imajo za občinstvih velik pomen, obenem pa se jih večinoma uporablja pasivno. Tako na primer radio večina ljudi posluša sočasno z opravljanjem drugih dejavnosti, torej niso popolnoma osredotočeni na poslušanje predvajanih vsebin. Pri tem veliko vlogo igra dejstvo, da je dandanes mogoče izbirati med velikim številom radijskih postaj, zgoščenk, kaset, plošč, kar poslušalcem omogoča še večji izbor spremljevalnih vsebin in izogibanje medijskim sporočilom, ki zahtevajo poslušalčevo pozornost. V raziskavi med slovenskimi mladostniki je bilo ugotovljeno, da na pogostost poslušanja radia in tudi kaset, zgoščenk in plošč vplivajo spol, starost, materialni status družin mladostnikov in izobrazba staršev. Radio tako pogosteje poslušajo dekleta kot fantje, kar velja tudi v primeru uporabe kaset, zgoščenk. Avdio medije pogosteje poslušajo tudi tisti, ki prihajajo iz materialno boljše situiranih družin ter starejši mladostniki, katerih očetje imajo nižjo izobrazbo ter katerih matere imajo višjo izobrazbo. Pri pogostosti poslušanja kaset, zgoščenk in plošč je viden tudi vpliv šolskega uspeha (v šoli manj uspešni mladostniki pogosteje uporabljajo te medije) ter odnos do vere (tisti, ki imajo do vere bolj odklonilen odnos, pogosteje poslušajo kasete, zgoščenske in plošče).

Računalniške ali video igrice pogosteje uporabljajo fantje kot dekleta. To je mogoče pojasniti na več načinov. Razlike v uporabi računalniških igrice se kažejo tudi med mlajšimi in starejšimi mladostniki – slednji igrice uporabljajo nekoliko manj pogosto kot prvi. Slovenski mladostniki računalniške ali video igrice dojemajo predvsem kot medij, namenjen zabavi. Predvidevajo, da je to tudi vzrok za upadanje pogostosti uporabe igrice pri starejših mladostnikih. Obveznosti mladostnikov se povečujejo, zaradi česar nimajo več toliko časa za

nekoliko bolj sproščujoče dejavnosti. Šolanje namreč s svojo zahtevnostjo, storilnostnimi in kompetitivnimi pritiski na posameznika postaja vedno bolj obremenilna dejavnost, ki zahteva vse več mladostnikove energije in časa. Nekoliko šibkejši, a vendar statistično značilen, pa je tudi vpliv tipa krajevne skupnosti, v kateri mladostniki živijo; v večjih mestih računalniške ali video igrice uporabljajo pogosteje kot v manjših mestih ali v vaseh. Možna razlaga za to je, da so mladostniki na vaseh veliko bolj integrirani v vaško skupnost, zaradi česar več svojega prostega časa namenijo druženju s prijatelji zunaj domov, v mestih pa je obseg prostočasnih dejavnosti zunaj veliko manjši, zaradi česar mladostniki pogosteje uporabljajo računalniške igrice kot način igre, sodelovanja s prijatelji, vrstniki. Mogoča pa je tudi razlaga, da starše nekaterih mladostnikov skrbi zaradi nevarnosti zunanjega okolja in so posledično zato bolj nagnjeni k temu, da poskušajo zadržati mladostnike doma.

OSEBNI RAČUNALNIK IN INTERNET

Osebni računalnik in internet sta pravzaprav tista medija, ki ju mladostniki med seboj najpogosteje zamenjamo, poleg tega pa gre za medija, ki sta v tehnološkem smislu med seboj povezana – internet se najpogosteje uporablja prek osebne računalnika. Tako pogostost uporabe osebne računalnika, kot tudi interneta med tednom je odvisna od posameznikovega spola in starosti – oboje pogosteje uporabljajo starejši mladostniki moškega spola. To obenem ustreza tudi v stanju v celotni splošni populaciji – podatki namreč kažejo, da je bilo v letu 2001 med uporabniki interneta tretjina moških in četrtnina žensk. Internet predvsem uporablja generacija starosti od 15 do 40 let, nekoliko manj pa 10-15-letniki in 40-50-letniki. Najmanj uporabnikov interneta je med tistimi, ki imajo od 50 do 60 let, po 60. letu pa je uporabnikov le nekaj odstotkov. Močan vpliv izobrazbe obeh staršev pa je viden v primeru uporabe interneta čez teden: mladostniki staršev z višjo stopnjo izobrazbe pogosteje uporabljajo internet kot mladostniki staršev z nižjo stopnjo izobrazbe. Prav tako internet pogosteje uporabljajo tisti, ki so v šoli uspešnejši kot tisti, ki so v šoli manj uspešni.

Kot zadnji medij predstavljamo mobilni telefon, ki je med novimi mediji za slovenske mladostnike najbolj pomemben. Kot je bilo že ugotovljeno, pri samem dostopu do mobilnega telefona med slovenskimi mladostniki ni razlik glede na starost in spol, zaradi česar je mogoče sklepati, da teh razlik ne bo tudi v primeru pogostosti uporabe tega medija. Z analizo pa se je pokazal vpliv dveh drugih spremenljivk – materialnega položaja mladostnikove družine in posameznikovega šolskega uspeha.

Tako mobilni telefon pogosteje uporabljajo tisti mladostniki, ki so materialni položaj svoje družine označili za udobnejšega, kot tisti, ki so ga označili za manj udobnega, celo revnega. Posebne razlage v tem primeru ne moremo ponuditi, treba pa je opozoriti na dejstvo, da je lestvica odgovorov pri tem vprašanju pravzaprav nekoliko nezanesljiva. Večina mladostnikov (več kot 90 %), ki je odgovarjala na to vprašanje, je položaj svoje družine označila za udobnega, iz česar je mogoče sklepati, da so tisti, ki so položaj svoje družine označili za revnega, pripadniki materialno najslabše preskrbljenih družin in si potemtakem mobilnega telefona ne morejo niti privoščiti. Ne gre pa pozabiti tudi na morebiten vpliv subjektivnih odgovorov anketiranih. Mobilni telefon pogosteje uporabljajo tudi mladostniki s slabšim

šolskim uspehom. Tu ponovno naletimo na vprašanje recipročnega vpliva, s katerim smo se ukvarjali že pri proučevanju po gostoti uporabe televizije. Bolj verjetno je namreč, da na slab šolski uspeh vpliva pogosta uporaba mobilnega telefona in obratno, seveda pa tudi slednje možnosti ne izključujemo.

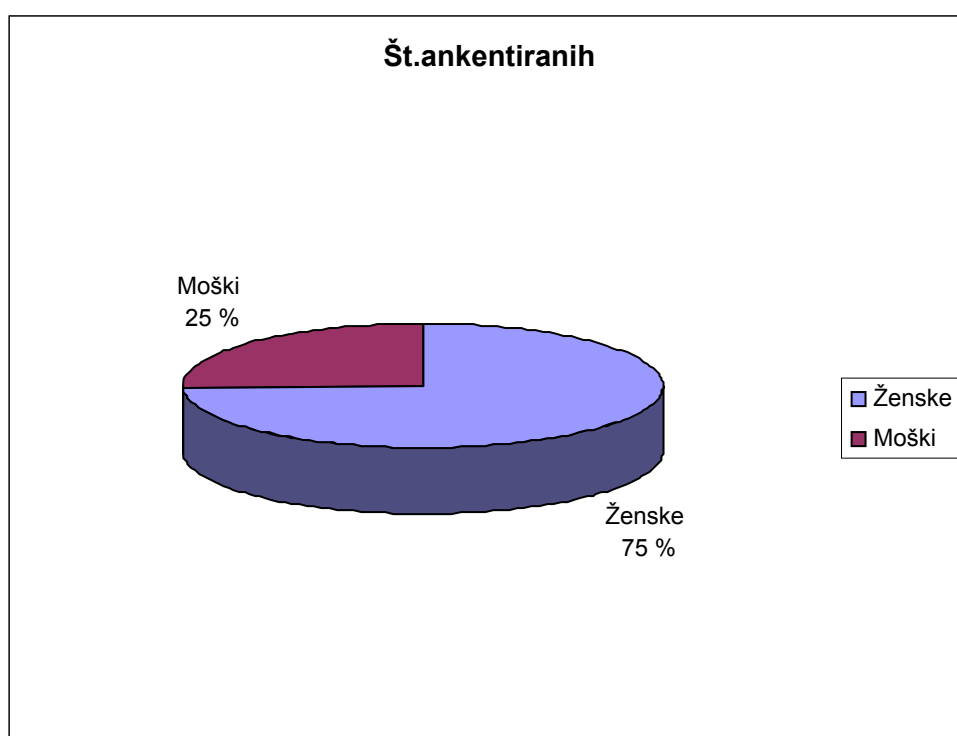
Med neodvisnimi spremenljivkami, ki smo jih uporabili za proučevanje vpliva na pogostost uporabe medijev, se je torej – glede na vse medije – kot najbolj determinirajoča izkazala starost, takoj za njo pa še spol in šolski uspeh. Najmanj pa na pogostost uporabe medijev vplivata vera in tip krajevne skupnosti. Tako lahko povzamemo naslednje: mlajši pogosteje uporabljajo televizijo, video, računalniške in video igrice in tudi knjige, starejši pa osebni računalnik, internet, radio ter revije, časopise in stripe. Fantje pogosteje gledajo televizijo ter uporabljajo računalnik, računalniške ali video igrice in internet, dekleta pa pogosteje prebirajo knjige, poslušajo radio, kasete, zgoščenke in plošče. Uporaba nekaterih medijev je vezana tudi na slabši učni uspeh. To velja predvsem za gledanje televizije in videa, poslušanje kaset, zgoščenk in plošč ter pogovarjanje po mobilnem telefonu, izjema pa so branje knjige in uporaba interneta, kjer je poudarjena informativna funkcija. V okviru raziskave Medijske navade med slovenskimi mladostniki smo preverjale le vpliv demografskih spremenljivk na pogostost spremljanja medijev, smiselno pa bi bilo preveriti tudi, ali te aktivnosti pogojujejo še nekateri drugi dejavniki, npr. možnost udejstvovanja mladih v različnih dejavnostih med prostim časom ter skrb staršev zaradi nevarnosti zunanjega okolja in posledična nagnjenost le-teh k temu, da poskušajo mladostnike zadržati doma. Opozoriti je treba tudi na morebitni vpliv razpoložljivosti mladih s prostim časom njihovih odnosov z vrstniki ter na vpliv raznovrstnosti medijskih vsebin, med katerimi lahko izbirajo.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 ANKETA

1. Število anketirancev glede na spol.

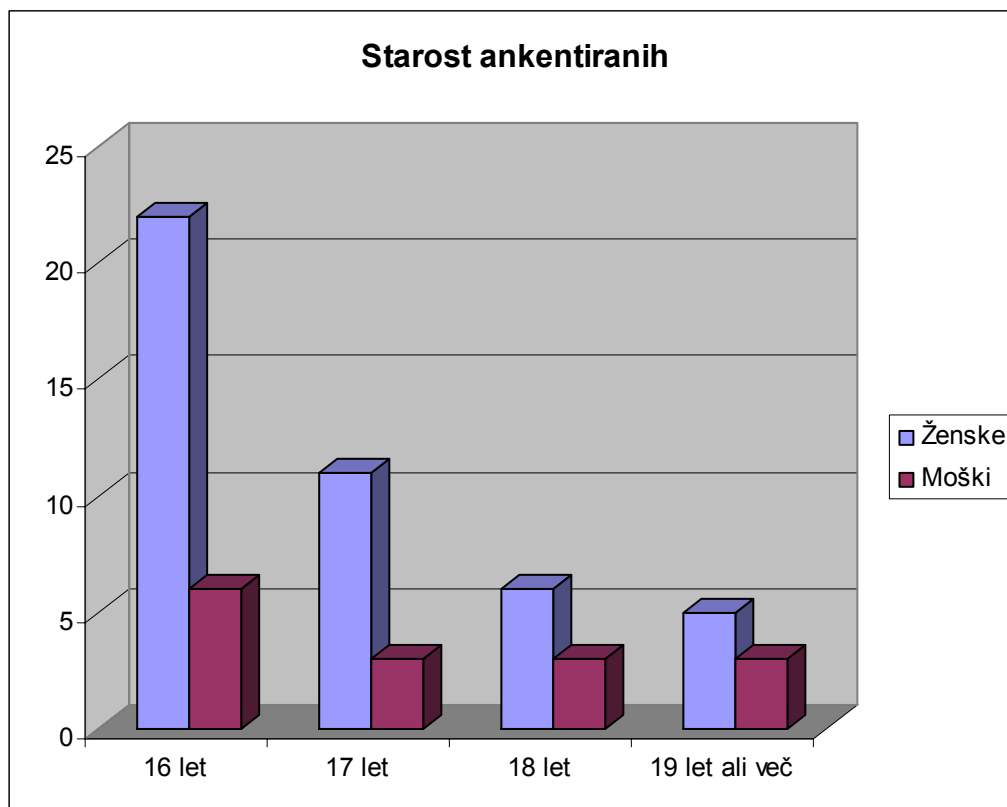
Spol	Število anketirancev
Ž	44
M	15

KOMENTAR: Anketirale smo 59 ljudi, med temi je bilo 25 % moških ter 75 % žensk.

2. Število anketiranih moških in žensk.

Starost	Ženske	Moški
16 let	22	6
17 let	11	3
18 let	6	3
19 let ali več	5	3

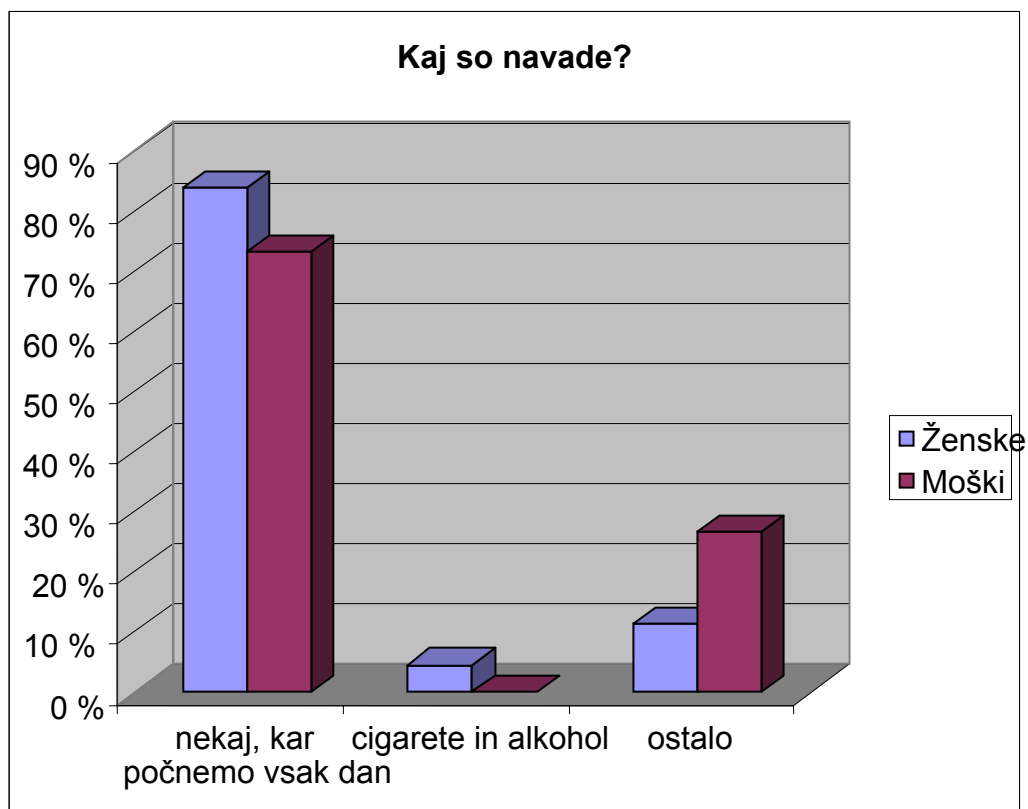

KOMENTAR: Izmed vseh 59 anketirancev je bila večina starih 16 let.

3. Kaj so po tvojem navade?

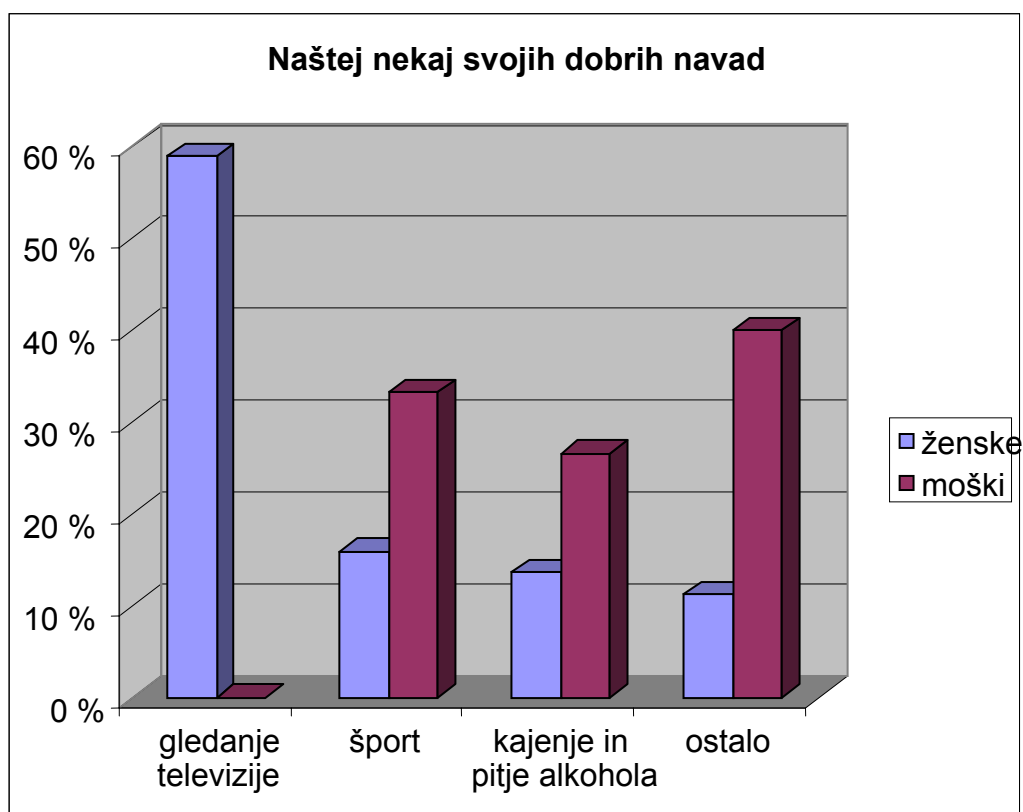
Odgovori	Ženske	Moški
nekaj kar počnemo vsak dan	84 %	73,3 %
cigareti in alkohol	4,5 %	0 %
ostalo	11,3 %	26,6 %

KOMENTAR: Na vprašanje, kaj so navade, je večina odgovorila, da je to nekaj, kar počnemo vsak dan.

4. Naštej nekaj svojih dobrih navad.

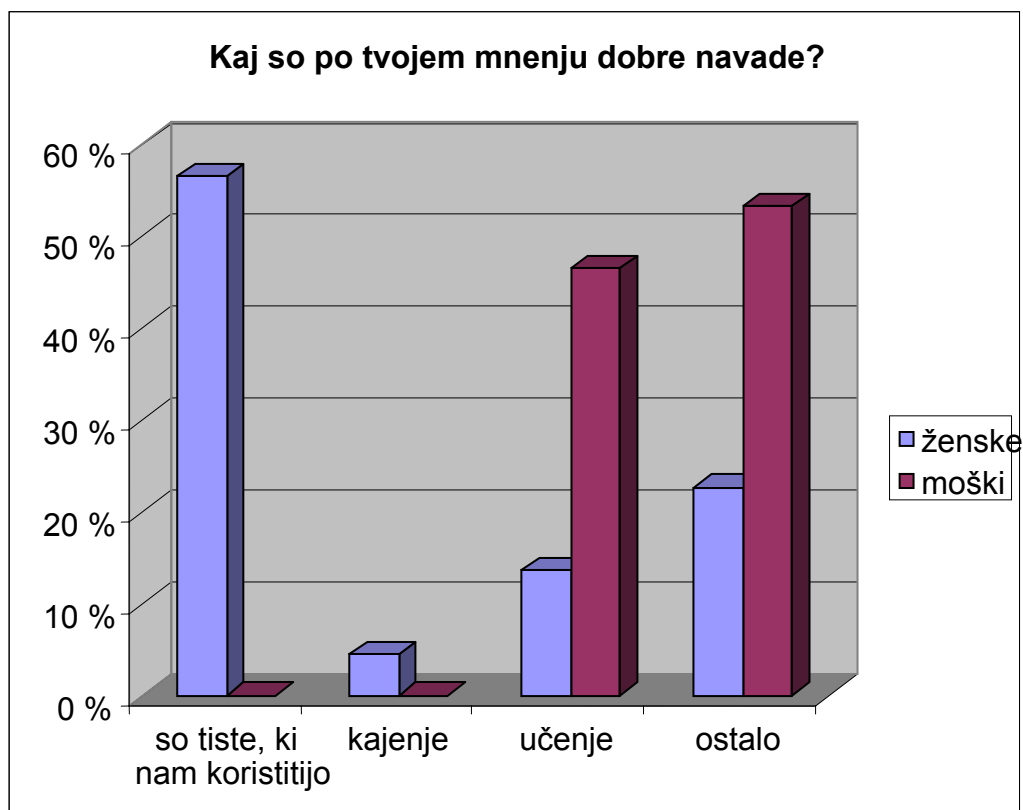
Odgovori	ženske	moški
gledanje televizije	59 %	0 %
šport	15,9 %	33,3 %
kajenje in pitje alkohola	13,6 %	26,6 %
ostalo	11,3 %	40 %

KOMENTAR: Na vprašanje, naj naštejejo nekaj svojih navad, je večina odgovorila, da je njihova navada gledanje televizije (59 žensk).

5. Kaj so po tvojem mnenju dobre navade?

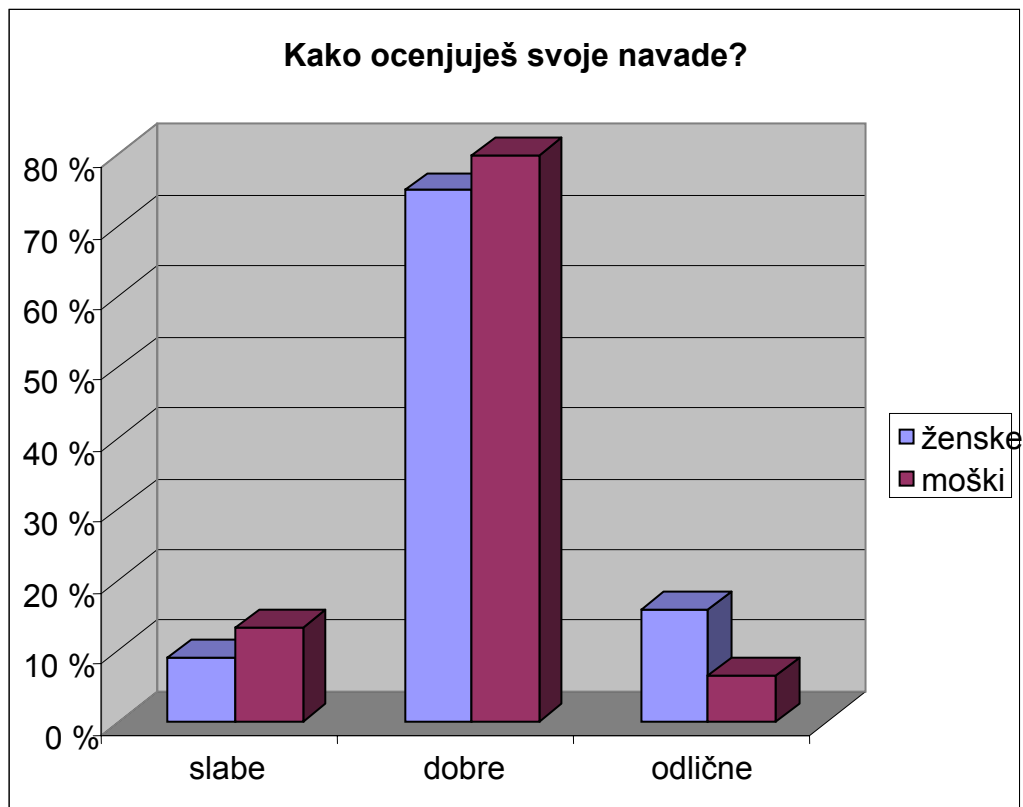
Odgovori	ženske	moški
so tiste k nam koristijo	56,6 %	0 %
kajenje	4,5 %	0 %
učenje	13,6 %	46,6 %
ostalo	22,7 %	53,3 %

KOMENTAR: Na vprašanje, kaj so dobre navade, je večina odgovorila, da so to tiste, ki nam koristijo.

6. Kako ocenjuješ svoje navade?

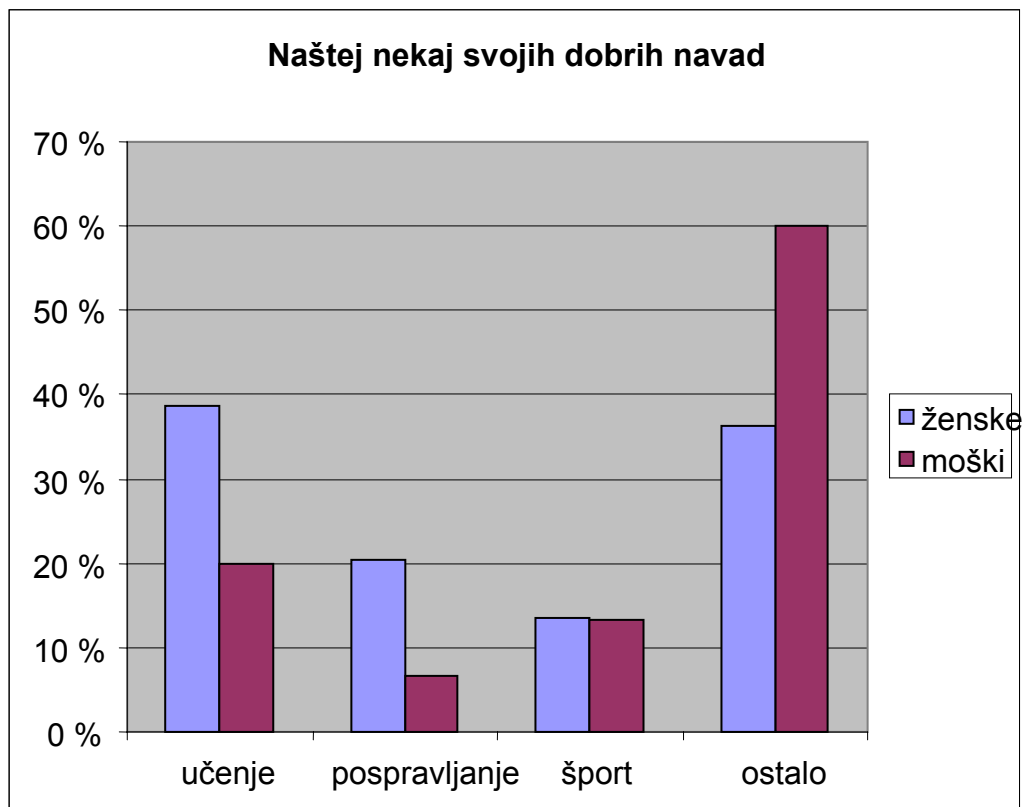
Odgovori	ženske	moški
slabe	9 %	13,3 %
dobre	75 %	80 %
odlične	15,9 %	6,6 %

KOMENTAR: Večina anketirancev meni, da so njihove navade dobre.

7. Naštej nekaj svojih dobrih navad!

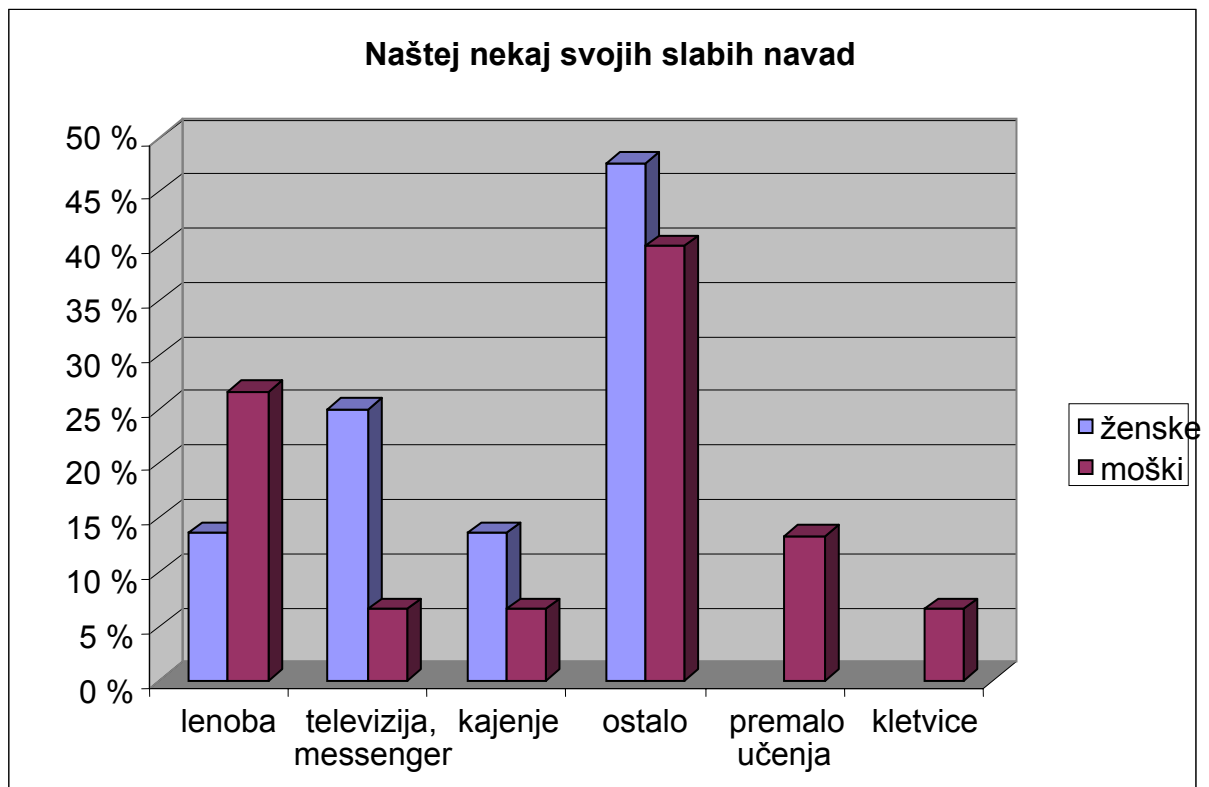
Odgovori	ženske	moški
učenje	38,6 %	20 %
pospravljanje	20,4 %	6,6 %
šport	13,6 %	13,3 %
ostalo	36,3 %	60 %

KOMENTAR: Večina anketirancev meni, da je njihova dobra navada učenje.

8. Naštej nekaj svojih slabih navad

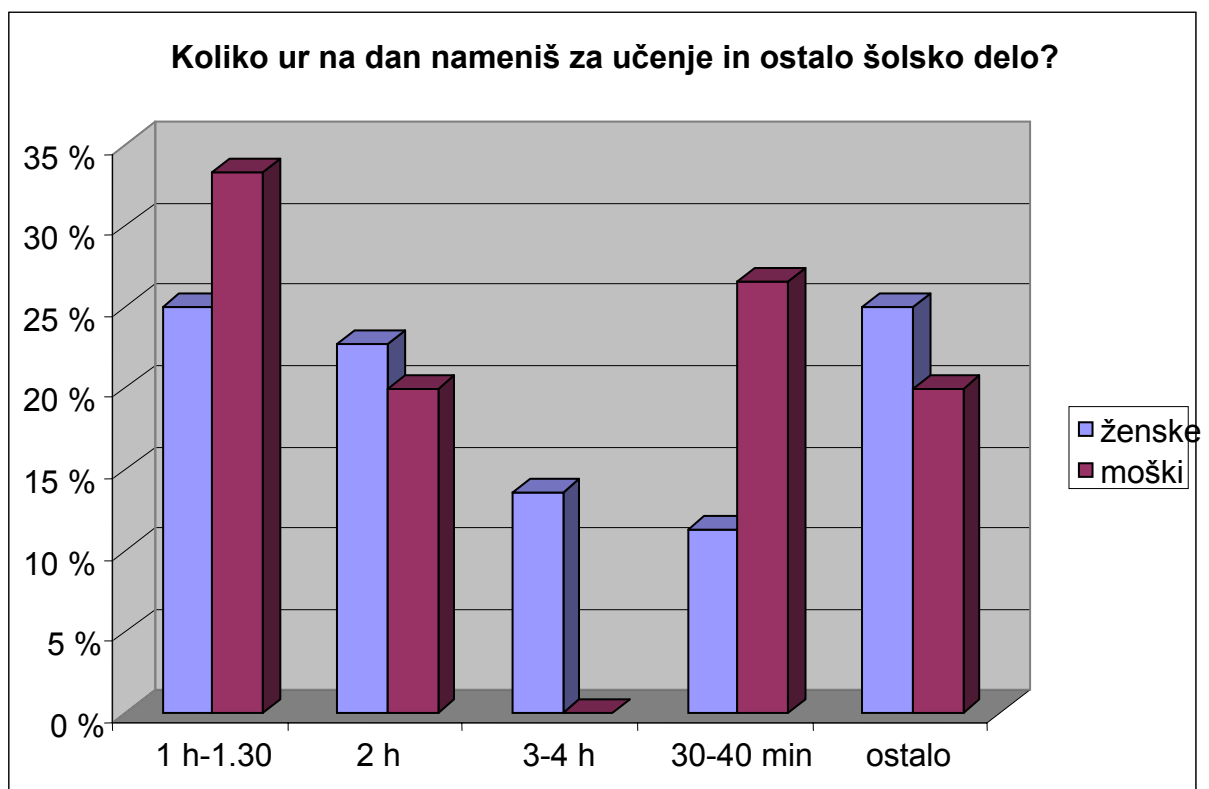
Odgovori	ženske	moški
lenoba	13,6 %	26,6 %
Televizija, messenger	25 %	6,6 %
kajenje	13,6 %	6,6 %
ostalo	47,7 %	40 %
premalo učenja		13,3 %
kletvice		6,6 %

KOMENTAR: Večina anketirancev meni, da so njihove navade nekaj drugega, kar je bilo napisano v anketi.

9. Koliko ur na dan nameniš za učenje in ostalo šolsko delo?

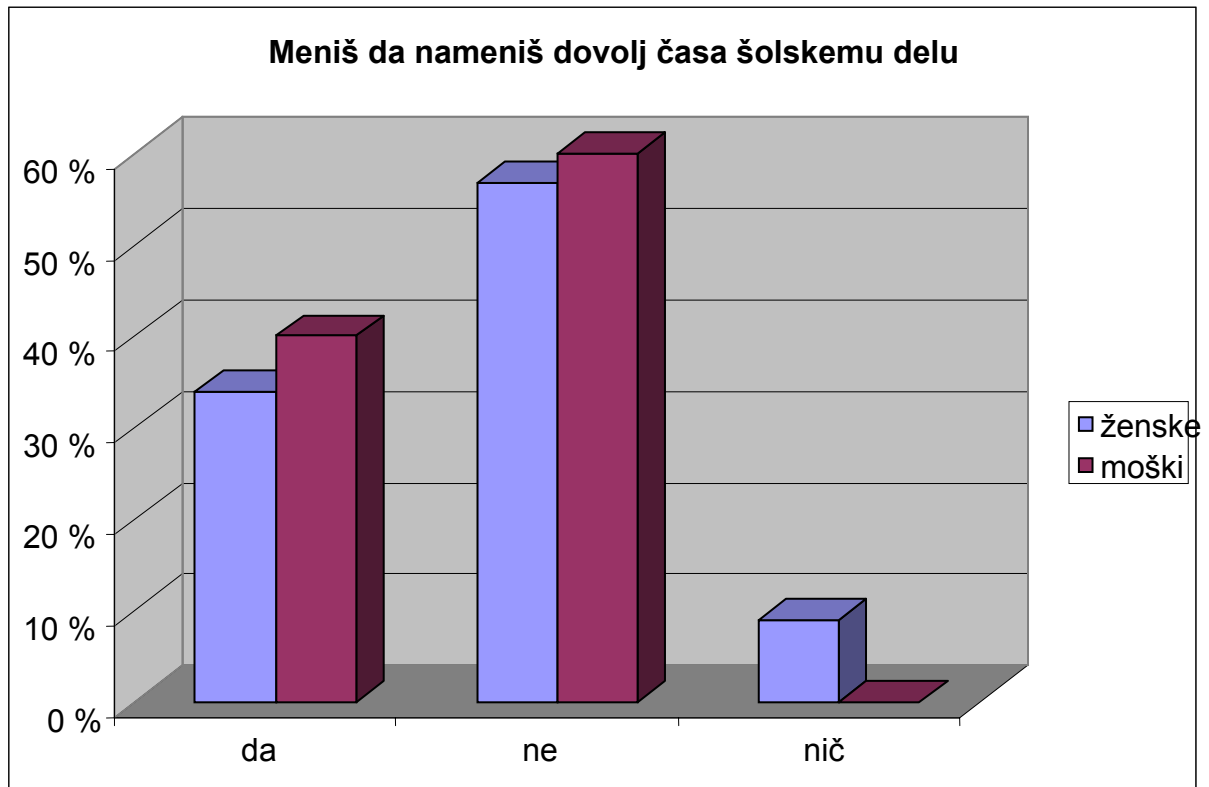
Odgovori	ženske	moški
1 h-1.30	25 %	33,3 %
2 h	22,7 %	20 %
3-4 h	13,6 %	0 %
30-40 min	11,30 %	26,6 %
ostalo	25 %	20 %

KOMENTAR: Na vprašanje, koliko ur na dan namenijo za učenje in ostalo šolsko delo, je večina odgovorila, da 30-40 min.

10. Meniš, da nameniš dovolj časa šolskemu delu?

Odgovori	ženske	moški
da	34 %	40 %
ne	56,8 %	60 %
nič	9 %	0 %

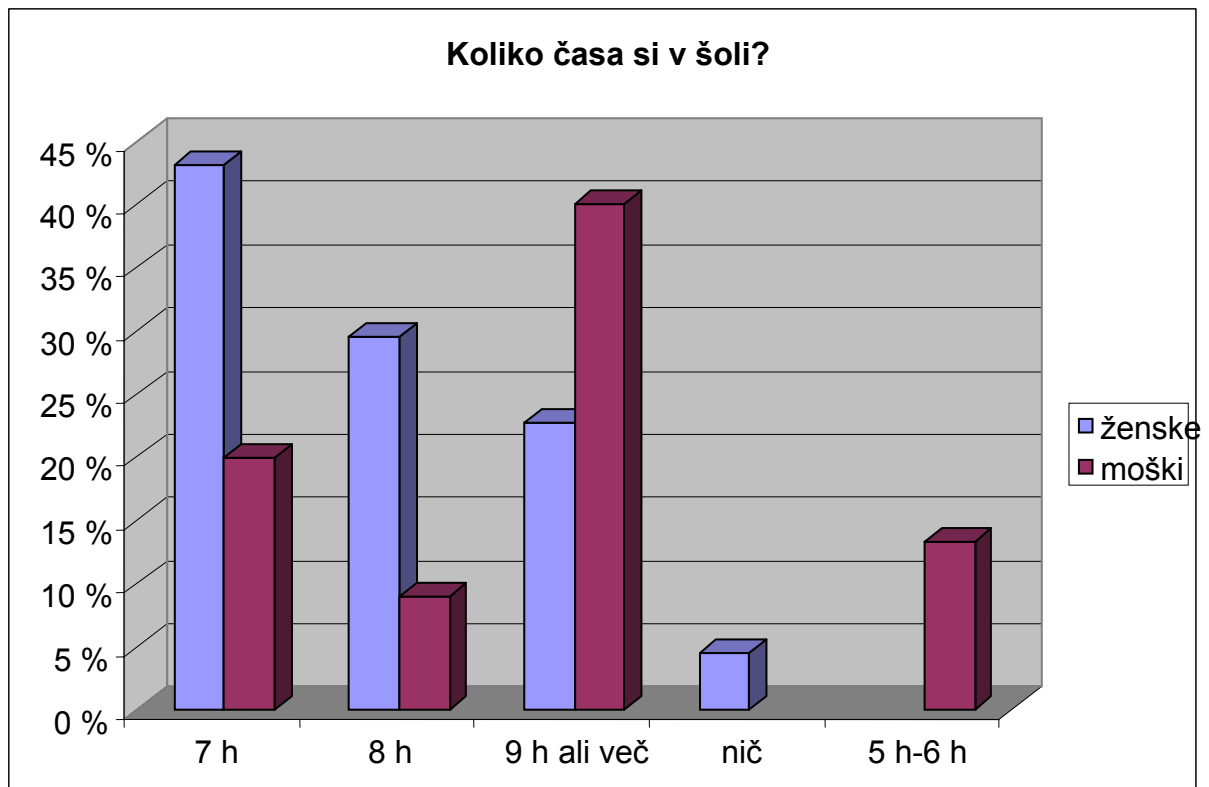

KOMENTAR: Na vprašanje, ali namenijo dovolj časa šolskemu delu, je večina odgovorila, da mu ne namenijo dovolj časa.

11. Koliko časa si v šoli?

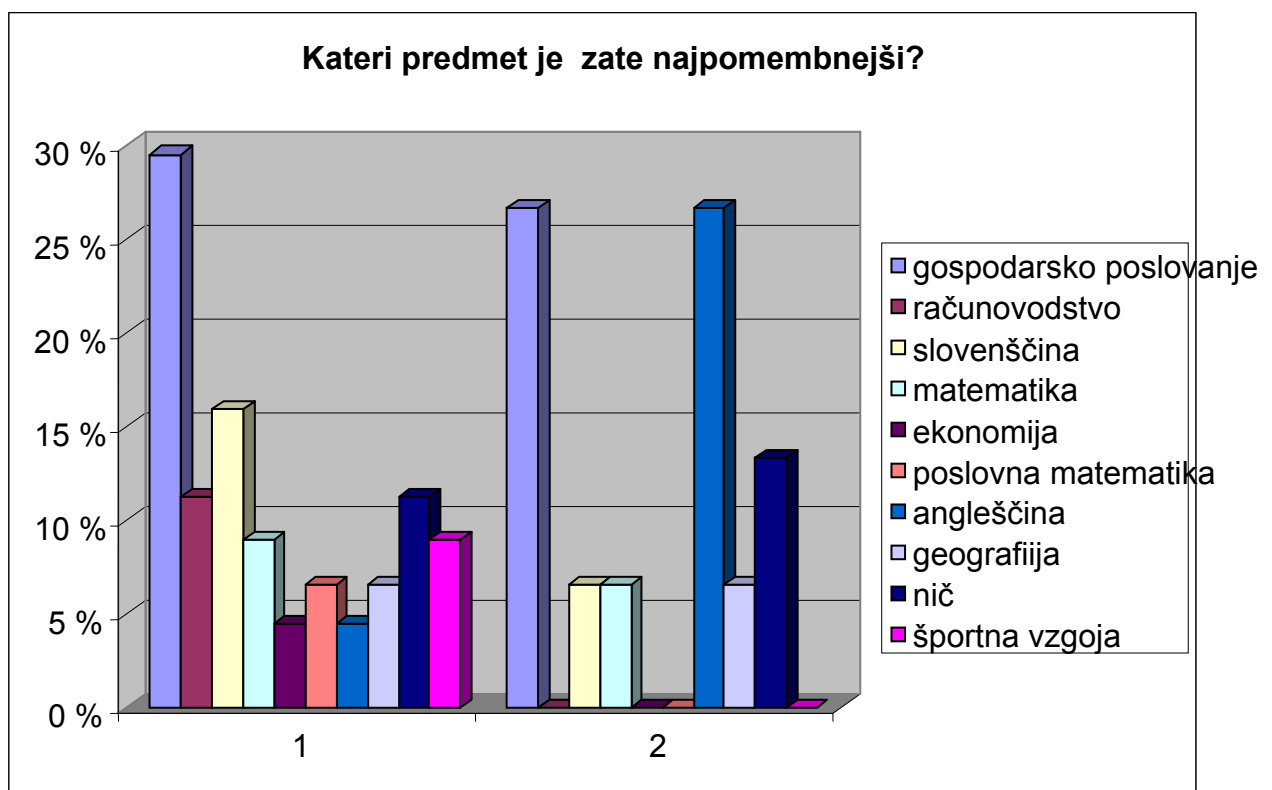
Odgovori	ženske	moški
7 h	43,1 %	20 %
8 h	29,5 %	9 %
9 h ali več	22,7 %	40 %
nič	4,5 %	0 %
5 h-6 h		13,3 %

KOMENTAR: Na vprašanje, koliko časa preživijo v šoli, je večina odgovorila, da so v šoli 7 ur.

12. Kateri predmet je zate najpomembnejši?

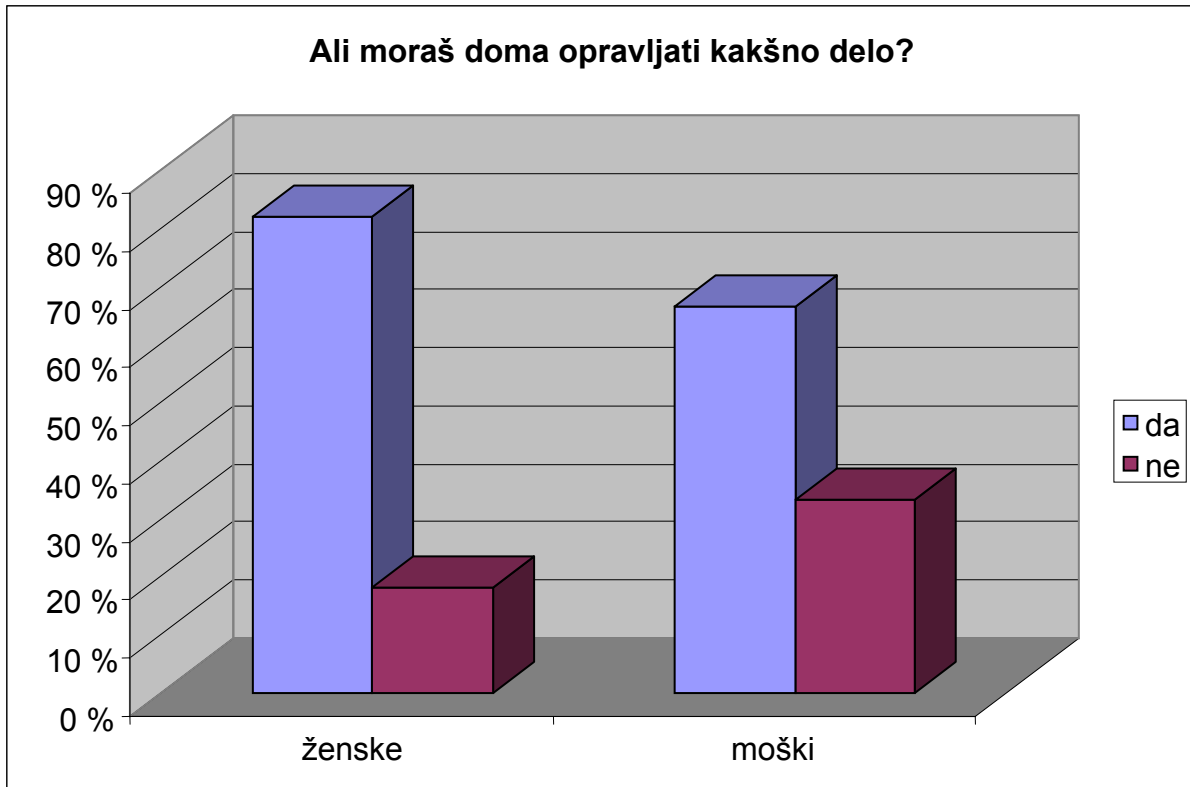
Odgovori	ženske	moški
gospodarsko poslovanje	29,5 %	26,60 %
računovodstvo	11,3 %	0 %
slovenščina	15,9 %	6,6 %
matematika	9 %	6,6 %
ekonomija	4,5 %	0 %
poslovna matematika	6,6 %	0 %
angleščina	4,5 %	26,6 %
geografija	6,6 %	6,6 %
Nič	11,3 %	13,3 %
športna vzgoja	9 %	0 %

KOMENTAR: Na vprašanje, kateri predmet je zanje najpomembnejši, je večina odgovorila, da je ta predmet gospodarsko poslovanje.

13. Ali moraš opravljati doma kakšno delo?

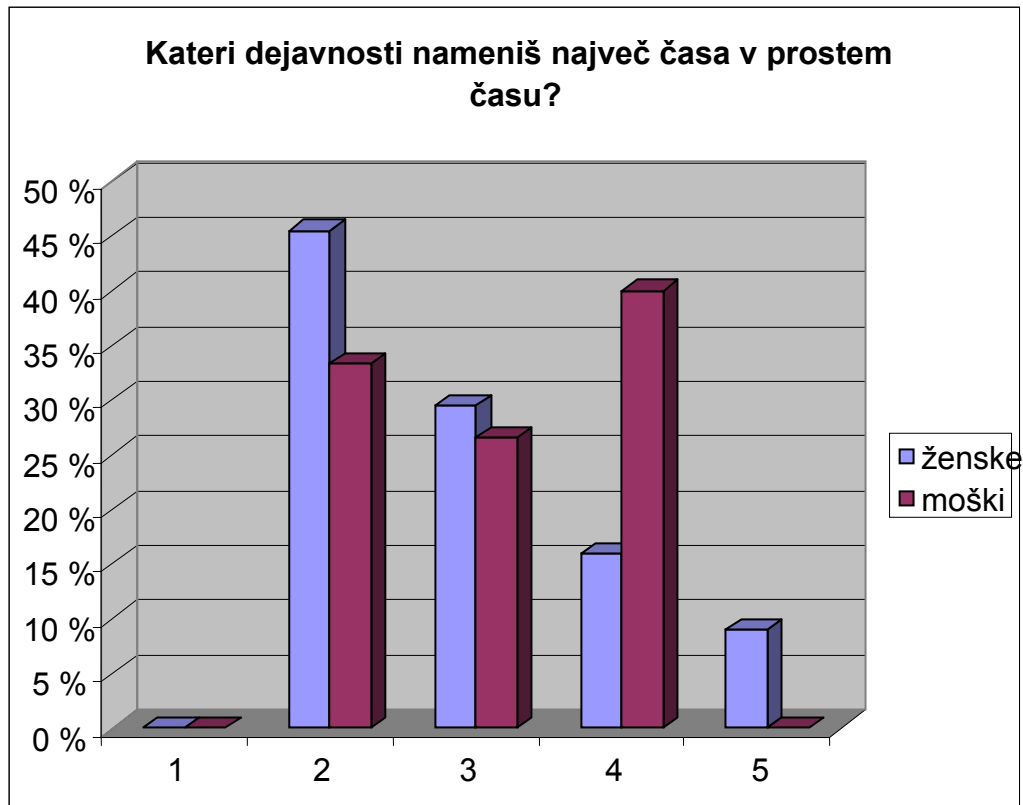
Odgovori	ženske	moški
da	81,8 %	66,6 %
ne	18,1 %	33,3 %

KOMENTAR: Na vprašanje, ali morajo doma opravljati kakšno delo, je večina odgovorila, pritrdilno.

14. Kateri dejavnosti nameniš največ časa v prostem času?

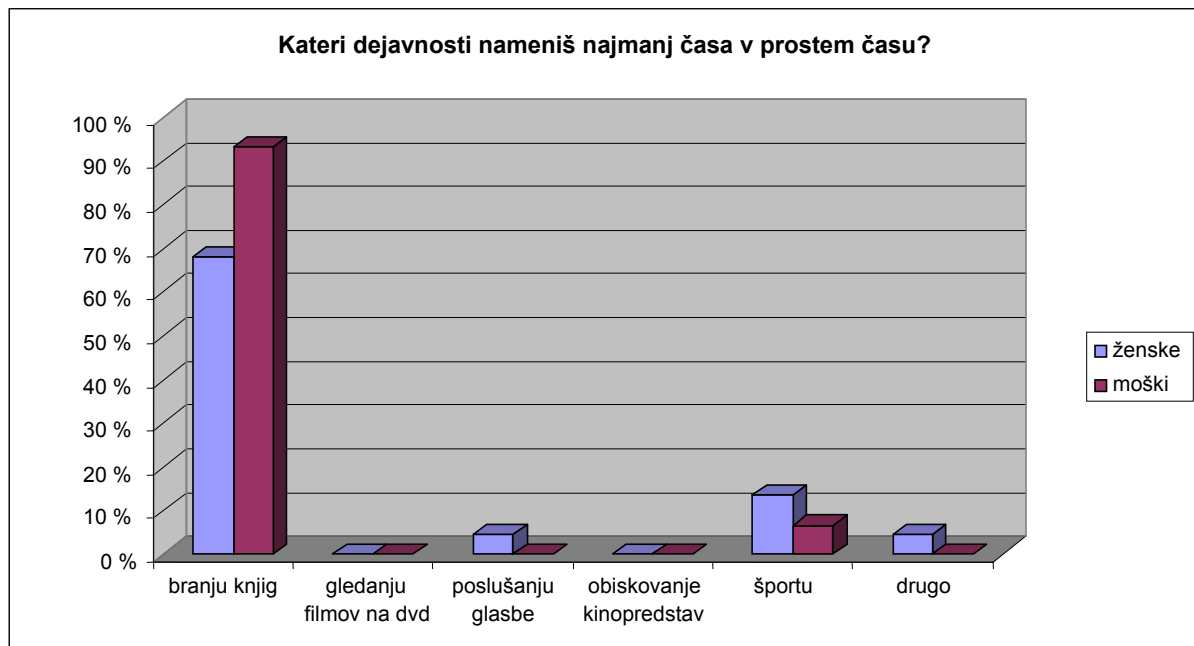
Odgovori	ženske	moški
branju knjig	0 %	0 %
gledanju filmov na dvd	45,5 %	33,3 %
poslušanju glasbe	29,5 %	26,6 %
športu	15,9 %	40 %
drugo	9 %	0 %

KOMENTAR: Na vprašanje, kateri dejavnosti namenijo največ časa v prostem času, je večina odgovorila, da gledanju filmov na dvd-ju.

15. Kateri dejavnosti nameniš najmanj časa v prostem času?

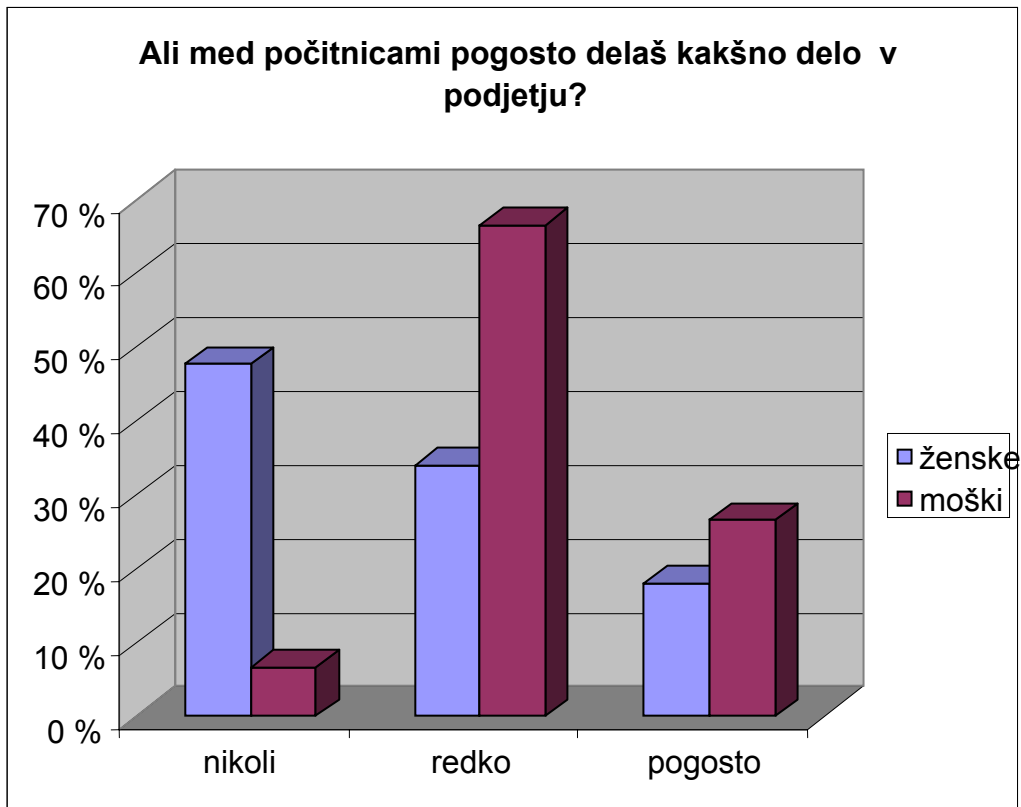
Odgovori	ženske	moški
branju knjig	68,1 %	93,3 %
gledanju filmov na dvd	0 %	0 %
poslušanju glasbe	4,5 %	0 %
obiskovanje kino predstav	0 %	0 %
športu	13,6 %	6,6 %
drugo	4,5 %	0 %

KOMENTAR: Na vprašanje, kateri dejavnosti namenijo najmanj časa v prostem času, je večina odgovorila, da branju knjig.

16. Ali med počitnicami delaš pogosto v podjetju?

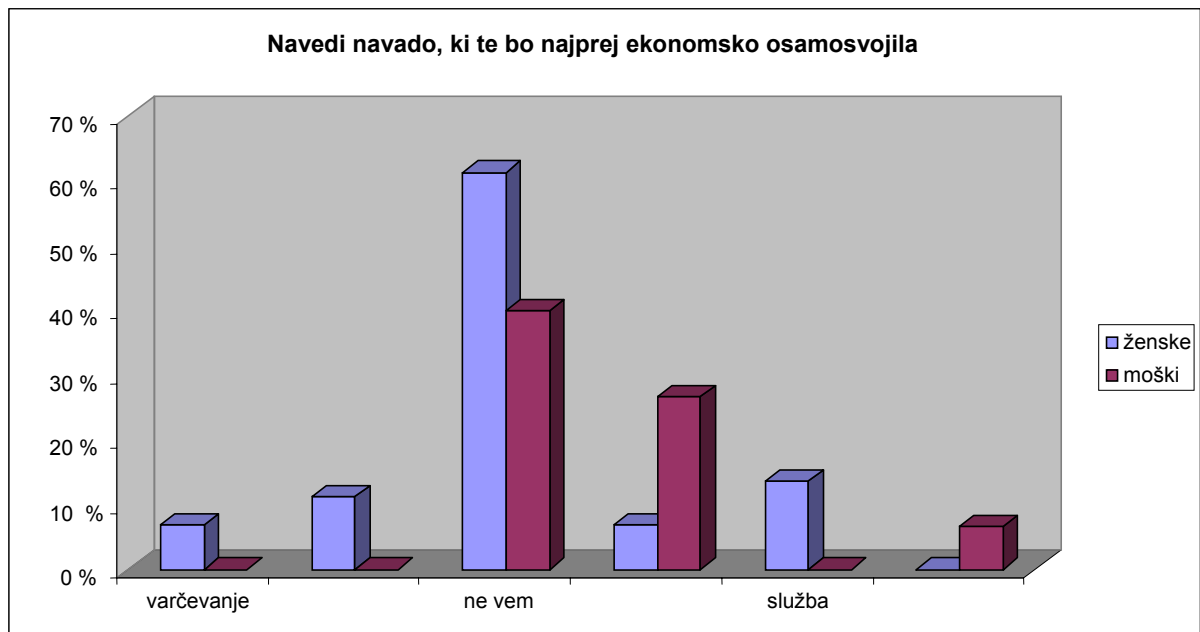
Odgovori	ženske	moški
nikoli	47,7 %	6,6 %
redko	34 %	66,6 %
pogosto	18,1 %	26,6 %

KOMENTAR: Na vprašanje, ali med počitnicami opravljajo kakšno delo v podjetju, je večina odgovorila, da nikoli ne opravljajo nobenega dela.

17. Navedi navado, ki te bo najprej ekonomsko osamosvojila.

Odgovori	ženske	moški
varčevanje	6,8 %	0 %
komunikativnost	11,3 %	0 %
ne vem	61,3 %	40 %
učenje	6,8 %	26,6 %
služba	13,6 %	0 %
odhod od doma	0 %	6,6 %

KOMENTAR: Na vprašanje, naj navedejo navado, ki jih bo najprej ekonomsko osamosvojila, je večina odgovorila, da ne vejo, kaj jih bo osamosvojilo.

4 OVREDNOTENJE HIPOTEZ

H 1: Anketiranci menijo, da namenijo dovolj časa šolskemu delu.

Hipoteza se ni potrdila, saj večina anketiranih dijakinj in dijakov meni, da šolskemu delu posvečajo premalo časa.

H 2: Anketiranci ocenjujejo svoje navade kot dobre.

Raziskava je to hipotezo potrdila, saj se z njo strinja večina anketiranih dijakinj in dijakov.

H 3: Anketiranci največ prostega časa namenijo gledanju filmov na DVD.

Hipoteza se je potrdila, saj se z njo strinja večina anketiranih dijakinj in dijakinj.

H 4: Anketiranci menijo, da je najpomembnejši šolski predmet slovenski jezik.

Četrto hipotezo je raziskava ovrgla, saj večina anketiranih dijakinj in dijakov meni, da je najpomembnejši šolski predmet gospodarsko poslovanje.

5 SKLEPNE MISLI

Starši in dijaki se pogosto pritožujejo, da so dijaki preobremenjeni s šolskim delom, Z domačimi nalogami in dejavnostjo izven šole.

V raziskovalni nalogi smo želele raziskati, koliko so dijaki strokovne in poklicne šole res obremenjeni s šolskim delom in izven šolskim delom ali jim samo manjkajo koristne delovne in druge pozicijske navade. Ugotovile smo, da za šolo namenjajo premalo časa, predvsem pa svoj čas upravljajo oziroma porabljajo s slabimi navadami oziroma razvadami.

6 LITERATURA

1. WEIMER-LANGER, Brigitta, HESS Sabina in BRADEMANN Manuela. 2004. Konec s slabimi ocenami: kako to doseči?!. Radovljica: Didakta

2. DOLNIČAR, Vesna. 2004. Medijske navade med slovenskimi mladostniki: empirične zaznave. Ljubljana: Študentska organizacija Univerze (ŠOU): Fakulteta za družbene vede, Center za metodologijo in informatiko

3. DOM med resničnostjo in prispodobo: mladi, ulica, prihodnost: mednarodni seminar: zbornik predavanj. 2004. Ljubljana: Salve

7.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

Za potrebe raziskovalne naloge__TE vljudno prosimo, da izpolniš spodnji vprašalnik v skladu s svojim prepričanjem in mnenjem. Za tvoj čas in sodelovanje se ti vnaprej lepo zahvaljujemo.

Raziskovalci **Poslovno–komercialne šole Celje**

1. Spol: M   Ž

2. Starost:

a) 16 let   b) 17 let   c) od 18 let   č) 19 in več

3. Kaj so po tvojem navade?

Odgovor.....

4. Naštej nekaj svojih navad.

Odgovor.....

5. Kaj so po tvojem mnenju dobre navade?

Odgovor.....

6. Kako ocenjuješ svoje navade?

Slabe

Dobre

Odlične

7. Naštej nekaj svojih dobrih navad.

Odgovor.....

8. Naštej nekaj svojih slabih navad.

Odgovor.....

9. Koliko časa (ur in minut) na dan nameniš za učenje in ostalo šolsko delo?

Odgovor.....

10. Meniš, da nameniš dovolj časa šolskemu delu?

Odgovor .....

11. Koliko časa (ur in minut) si v šoli (računaj tudi pot v šolo in iz šole)?

Odgovor.....

12. Kateri predmet ja zate najpomembnejši.

Odgovor.....

13. Ali moraš doma opravljati kakšno delo in katero?

Odgovor.....

14. Kateri dejavnosti nameniš največ časa, v prostem času?

1. Branju knjig
2. Gledanju filmov na DVD
3. Poslušanju glasbe
4. Obiskovanju kinopredstav
5. Športu
6. Drugo.....

15. Kateri dejavnosti nameniš najmanj časa, v prostem času?

1. Branju knjig
2. Gledanju filmov na DVD
3. Poslušanju glasbe
4. Obiskovanju kinopredstav
5. Športu
6. Drugo.....

16. Med počitnicami oziroma v prostem času opravljaš pogosto kakšno delo v podjetju?

1. Nikoli
2. Redko
3. Pogosto

17. Navedi navado, ki te bo najprej ekonomsko osamosvojila.

Odgovor.....